

Міністерство освіти і науки України
Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Голова Приймальної комісії
Валентина ЯКУБОВИЧ
«18» травня 2026 р.

ПРОГРАМА
вступного випробування з
Художня культура
для зарахування на навчання за освітньо-науковим ступенем доктора філософії за
спеціальністю **В4 Образотворче мистецтво та реставрація**
на основі освітнього рівня магістра
(освітньо-кваліфікаційного ступеня спеціаліста)
при прийомі на навчання у 2026 році
за несуміжною спеціальністю

Розглянуто та схвалено
на засіданні Приймальної комісії
Карпатського національного
університету імені Василя Стефаника
Протокол № 4 від 18 травня 2026 р.

Івано-Франківськ – 2026

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою вступного випробування з «Художньої культури» є поглиблена перевірка знань і відбір вступників з неспоріднених спеціальностей для зарахування на навчання за ступенем доктора філософії за спеціальністю «В4 Образотворче мистецтво та реставрація» на основі освітньо-кваліфікаційного рівня / ступеня спеціаліста / магістра до Карпатського національного університету імені Василя Стефаника у 2026 році.

Програма містить основні загальні теми з Художньої культури та перелік рекомендованої літератури. Наведений перелік тем, які виносяться на вступне випробування, дасть можливість вступнику систематизувати свої знання щодо світової та вітчизняної художньої культури та допоможе зорієнтуватися, на які питання треба звернути увагу. Перелік рекомендованої літератури сприятиме пошуку джерел підготовки для вступного випробування.

ОСНОВНІ ТЕМИ З ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Художня культура від давніх часів до епохи Середньовіччя.

Загальне поняття художньої культури. Художня культура первісного ладу. Трипілля. Художня культура давніх цивілізацій. Єгипетська художня культура. Особливості художньої культури Месопотамії. Художня культура країн Далекого Сходу. Індія. Китай.

Художня культура античності. Художня культура Давньої Греції (архітектура, скульптура, театр). Художні традиції в архітектурі, скульптурному портреті Давнього Риму. Порівняльна характеристика художньої культури Стародавньої Греції та Риму.

Художня культура Візантії. Художній образ західного Середньовіччя. Романський та готичний стилі. Лицарська література, бюргерська і народна художня культура. Музичне, театральне мистецтво. Художня культура Київської Русі. Основні риси художньої мови в архітектурі, образотворчому мистецтві, іконописі мініатюрі Київської Русі.

Тема 2. Гуманізм художньої культури епохи Відродження

Художня культура епохи Відродження. Проторенесанс і Раннє Відродження в Італії. Високе Відродження Північне Відродження. Порівняльна характеристика Італійського та Північного відродження. Художня культура України епохи Відродження

Тема 3. Художня культура від Нового часу до сучасності.

Особливості національних шкіл 17 ст. Художня культура європейського Бароко. Просвітництво (Французькі енциклопедисти. Особливості епохи в країнах Європи). Українське бароко. Класицизм. Художня культура ХІХ ст. Романтична спрямованість українського образотворчого мистецтва.

Імпресіонізм у живописі, музиці, літературі. Модернізм. Архітектура. Символісти. Українська художня культура кінця 19 ст. Поширення в Україні загальноєвропейського стилю модерн (архітектура, скульптура, живопис). Художня культура ХХ ст. Формування сучасних національних художніх культур. Художня культура постмодерну.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- Абрамович С.Д., Чікарькова М.С. Світова та українська культура. Львів., 2004.
- Антонович Є., Захарчу-Чугай Р, Станкевич М. Декоративно-прикладне мистецтво. Львів, 1992.
- Арнольд Д. Коротка книжка про мистецтво. Фабула, 2021.
- Асеев Ю. С. Джерела. Мистецтво Київської Русі. Київ, Мистецтво, 1980.
- Береза Р. Мистецька слава України: У пошуку євшан-зілля. Апріорі, 2021.
- Білецький П.О. Українське мистецтво II пол. XVII– XVIII ст. Київ: Мистецтво, 1981.
- Білик Б.І., Горбань Ю.А., Калакура Я.С.. Історія української та зарубіжної культури. Київ, 2000.
- Греченко В., Чорний І., Кушнерук В., Режко В. Історія світової та української культури. – К.: Літера ЛТД, 2006. – 464 с.
- Грушевський М. С. Нарис історії українського народу. — К.:Либідь, 1991. — 398 с.
- Говард А. Це Караваджо. Вид-во Старого Лева, 2021.
- Говдя П., Коваленко О. Передвижники і Україна, К.: Мистецтво, 1978.
- Голубець О. М. Мистецтво ХХ століття: український шлях. Львів, 2012.
- Голубець О. Між свободою і тоталітаризмом. Мистецьке середовище Львова другої половини ХХ століття. Львів, 2001.
- Горбачов Д. Український художній авангард: маніфести, публіцистика, бесіди, спогади, листи. Дух і Літера, 2021.
- Гречко В., Чорний І., Кушнерук., Режко В. Історія світового та українського мистецтва. Київ, 2000.
- Гетлейн М., Говард А. Арт-візіонери. Віват, 2018.
- Гундорова Т. Транзитна культура і постколоніальна травма / Тамара Гундорова. — Київ : Віхола, 2024. — (Аналіз культурних трансформацій в Україні).
- Дюбі Ж. Доба соборів. Мистецтво та суспільство. 980-1420 рр. Київ, 2003.
- Еко У. Історія європейської цивілізації. Греція. Харків: Фоліо, 2019.
- Еко У. Історія Європейської цивілізації. Середньовіччя. Собори. Лицарі. Міста. Харків: Фоліо, 2018.
- Жаборюк А.А. Мистецтво живопису і графіки на Україні в I половині і середині ХІХ ст., Київ-Одеса: Вища школа, 1983.
- Жолтовський П. М. Монументальний живопис на Україні ХVІІ–ХVІІІ ст. Київ, 1988.
- Жолтовський П. М. Український живопис ХVІІ–ХVІІІ ст. Київ, 1978.
- Історія світової культури. [гол. ред. Т. Левчук]. 2-ге видання. Київ, 2000.
- Історія українського мистецтва: в 6т., Київ, 1967-1969.
- Історія української художньої культури: підруч. для студ. вищ. навч.

закл. мистецтва і культури / В. М. Шейко, Л. Г. Тишевська. Харківська держ. академія культури. Харків : ХДАК, 1999.

Історія української культури / За загал. ред. І. Крип'якевича. — К.: Либідь, 1994. — 656 с.

Климова Л.В. Світова художня культура: Навч. посіб. — Х.: Вид-во «Ранок». - 2012. — 160 с.

Клочко Д. 65 українських шедеврів. Визнані й неявні. ArtHuss, 2019.

Кордон М. Українська та зарубіжна культура: Підручник. — Київ: Центр учбової літератури, 2007. — 576 с

Крамарчук Х. Історія мистецтва та архітектури. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2022.

Кравич Д.П. Овсійчук В.А. Черепанова С.О. Українське мистецтво: Навч. посібн.: У 3 ч. Львів: Світ, 2004.

Куркіна С. Термінологічний словник-довідник з художньої культури. Кропивницький, 2020.

Лобановський Б.Б. На скелях та в глибині печер, Київ, 1979.

Лобановський Б.Б., Говдя П.І. Українське мистецтво II пол. XIX ст.— поч. XX ст. Київ: Мистецтво, 1984.

Лобас В.Х. Українська і зарубіжна художня культура. Київ, 2000.

Логвин Г. Н. По Україні: Стародавні мистецькі пам'ятки. Київ, 1968.

Макаров А.М. Світло українського бароко. Київ: Мистецтво. 1994.

Меднікова Г. Українська і зарубіжна культура XX століття: Навч. посіб. К.: Т-во «Знання», КОО, 2002.

Міляєва Л. С., Логвин Г. Н. Українське мистецтво XIV – першої половини XVII ст. Київ, 1963.

Мозаїки і фрески Софії Київської, Київ: Мистецтво, 1980.

Наєнко М. Художня література України. Від міфів до модерної реальності. К.: Вид. центр «Просвіта», 2012. 1088 с. Національна культура в сучасній Україні. К.: Асоціація «Україно», 1995.

Нариси з історії українського мистецтва [за заг. ред. В. Г. Заболотного]. Київ, 1966.

Овсійчук В. А. Класицизм і романтизм в українському мистецтві, Київ: Дніпро, 2001.

Овсійчук В.А. Українське мистецтво XIV – поч. XVII ст., Київ, 1985.

Овсійчук В. А. Майстри українського бароко. Київ, 1991.

Павленко Ю.Н. Історія світової цивілізації. Київ, 2000.

Свенціцька В. І. Іван Руткович і становлення реалізму в українському малярстві XVII ст. Київ, 1966.

Свенціцька В. І., Сидор О. Ф. Спадщина віків: українське малярство XIV–XVIII ст. у музейних колекціях Львова. Львів, 1990

Склярєнко Г. Сучасне мистецтво України. Портрети художників. Київ, 2016.

Студницька М. Історія мистецтва країн Сходу. Львів, 2004.

Ходж А. Історія мистецтва. Живопис від Джотто до наших днів .Харків, Фактор : Pelican, 2012.

Художня культура світу: Європейський культурний регіон. Навч. посіб. / Н.Є. М иропольська, Е.В. Белкіна, Л.М. Масол, О.І. Оніщенко. – К.: «Вища школа». - 2001. – 191 с.

Художня культура світу: Культурні регіони: арабо-мусульманський; африканський; індійський; далекосхідний; латиноамериканський; північномусульманський. Навч. посіб. / Н.Є. М иропольська, Е.В. Белкіна, Л.М. Масол, О.І. Оніщенко. – Х.: Вид-во «Ранок». - 2010. – 192 с.

Шейко В.М., Тишевська Л.Г. Історія української культури: Навч. посібник / Наук. ред. В.М. Шейко. К.:Кондор, 2006.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Порядок проведення та критерії оцінювання вступних випробувань регулюється Положенням про організацію вступних випробувань у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника.